

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tost/52/2018
Identifikačné číslo spisu: 7018200943
Dátum vydania rozhodnutia: 12. decembra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7018200943.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., v trestnej veci vyžiadanej osoby A. M., o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 23. novembra 2018, sp. zn. 4Ntc/23/2018 o nevzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby, na neverejnom zasadnutí 12. decembra 2018 v Bratislave, takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 23. novembra 2018, sp. zn. 4Ntc/23/2018 s a z r u š u j e. II. Podľa § 16 ods. 1 zák. č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v aktuálnom znení b e r i e vyžiadanú osobu A. M., nar. XX. P. XXXX v P., trvale bytom N. O. č. XX, okres P. do vydávacej väzby. Väzba začne plynúť momentom zadržania vyžiadanej osoby a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby v Košiciach. III. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. vydávacia väzba sa dohľadom probačného a mediačného úradníka n e n a h r á d z a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach uznesením z 23. novembra 2018, sp. zn. 4Ntc/23/2018 o návrhu Krajskej prokuratúry v Košiciach z 26. októbra 2018 na vzatie slovenskej štátnej občianky A. M. do vydávacej väzby rozhodol tak, že podľa § 80 ods. 1 písm. b), c), ods. 2 Tr. por. nahradil vydávaciu väzbu vyžiadanej osoby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka a prepustil ju z vydávacej väzby na slobodu. Súčasne vyžiadanej osobe uložil povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu. Podľa § 82 ods. 1 písm. a) Tr. por. uložil vyžiadanej osobe povinnosť a obmedzenie spočívajúce v zákaze vycestovania do zahraničia a podľa § 82 ods. 1 písm. h) Tr. por. uložil jej zákaz styku s poškodenou ml. X. W.. Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie v podstate tým, že vyžiadaná osoba má trvalé bydlisko s rodičmi, súrodencami a druhom, s ktorým čaká dieťa a jej tehotenstvo zabraňuje vyhýbaniu sa trestnému stíhaniu útekem, resp. skrývaním sa, pretože je odkázaná na lekársku starostlivosť. Proti tomuto uzneseniu podala bezprostredne po jeho vyhlásení sťažnosť prokurátorka Krajskej prokuratúry v Košiciach, ktorú odôvodnila tým, že písomný sľub, ktorý súd prijal nebol podaný formou, ktorú vyžaduje Trestný poriadok, teda písomnou s tým, že nestačí ústne vyjadrenie počas výsluchu pred súdom, hoci aj zapísané do zápisnice, pričom výrok rozhodnutia neobsahuje konštatovanie súdu o tom, že sľub považuje za dostatočný, a preto sa prijíma. Namietala tiež odôvodnenie napadnutého uznesenia v tom smere, že v ňom chýbajú úvahy o tom, prečo sudkyňa považuje prijatie sľubu za dostačujúce.

Ďalej poukázala na to, že účelom vydávacej väzby je zabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby vo vydávacom konaní a jej fyzické odovzdanie dožadujúcemu štátu. Je možné pritom súhlasiť s konštatovaním súdu, že vydávacia väzba, pre ktorú bol návrh krajskej prokuratúry podaný, je fakultatívnou vydávacou väzbou a súd nie je dôvodmi väzby viazaný. Avšak skutočnosť, že vyžiadaná osoba je gravidná, bola známa po oznámení aj na verejnom zasadnutí, ktoré sa konalo pri rozhodovaní o jej vzatí do predbežnej väzby, pričom táto okolnosť nemala vplyv na zmenu rozhodnutia ani Najvyšším súdom Slovenskej republiky pri rozhodovaní o sťažnosti vyžiadanej osoby. Je pritom zrejmé, že vyžiadaná osoba pri nástupe do výkonu predbežnej väzby absolvovala všetky potrebné vyšetrenia a návštevu gynekologickej ambulancie, bola je vystavená tehotenská knižka a naplánovaná návšteva gynekologickej ambulancie. Zo správ ošetrojúceho lekára nevyplýva, že sa jedná o rizikové tehotenstvo. Pokiaľ poukázala vyžiadaná osoba na svoje problémy spojené s tým, že jej zdravotný stav nie je dobrý, lebo je stále zatvorená, si súd nevyžiadala žiadne vyjadrenie ústavu na výkon väzby, ani lekára k jej aktuálnemu zdravotnému stavu a nepresvedčil sa o tom, či dochádza alebo nedochádza k diskriminácii uväznenej osoby z dôvodu jej gravidity. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva, na základe čoho súd uveril tvrdeniam vyžiadanej osoby a jej obhajkyne, že výkon väzby nepriaznivo vplyva na jej graviditu. Taktiež nie je zrejmé, aké okolnosti vzala sudkyňa do úvahy pri svojom rozhodovaní vzhľadom na charakter a závažnosť trestného činu, za ktorý je vyžiadaná osoba v štáte pôvodu trestne stíhaná, keď je podozrivá, že nabádala na prostitúciu mladistvú poškodenú, koristila z jej prostitúcie a tak si zadovážovala finančné prostriedky na nákup a užívanie drog. Napokon namieta, že súd nesprávne rozhodol, keď vo výroku uznesenia vyslovil, že prepúšťa vyžiadanú osobu z vydávacej väzby, keďže nebolo rozhodnuté o vzatí tejto osoby do vydávacej väzby, a tak nemohol rozhodnúť o jej prepustení. Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zrušil a sám rozhodol o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby. Vyžiadaná osoba sa k sťažnosti prokurátorky nevyjadrila. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal na podklade vyššie uvedenej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom. Po takto vykonanom prieskume dospel k záveru, že podaná sťažnosť je dôvodná. Podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR, ak je to potrebné na zabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky, alebo na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania, vezme ju sudca krajského súdu do vydávacej väzby. Urobí tak na návrh prokurátora vykonávajúceho predbežné vyšetrenie. Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že na vyžiadanú osobu A. M. bol dňa 9. októbra 2018 vydaný európsky zatýkací rozkaz Mestský súdom Plzeň - mesto, Česká republika pod sp. zn. 5Nt/1511/2018 na účely trestného stíhania pre obzvlášť závažný zločin obchodovania s ľuďmi podľa § 168 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona Českej republiky a prečin nedovolennej výroby a iného nakladania s omamnými a psychotropnými látkami a jedmi podľa § 283 ods. 1 Trestného zákona Českej republiky na tom skutkovom základe, že v dobe od 02.08.2018 18,00 h do 05.08.2018 22,00 h v Plzni-mesto, najmenej v ulici Domažlická v úmysle získať peniaze jednak pre svoju potrebu, jednak za účelom nákupu drog, dohodli s poškodenou X. W., nar. XX.XX.XXXX vykonávanie prostitúcie, keď táto dobrovoľne vykonala najmenej v piatich prípadoch vaginálny pohlavný styk za odmenu, pričom inkasovala od klientov čiastky v rozmedzí 1.000,- Kč až 1.500,- Kč, tieto peniaze podľa dohody odovzdávala „G.“, ktorá jej zo zárobku vždy vrátila späť čiastku 500,- Kč a o zbytok peňazí sa „G.“ rozdelila s „A.“, a vo dvoch prípadoch ml. W. odovzdala všetky peniaze „A.“, pričom obe menované si boli vedomé skutočnosti, že peniaze od mladistvej W. pochádzajú z prostitúcie a tohto skutku sa dopustili napriek tomu, že im bol známy vek poškodenej a ďalej v uvedenej dobe za peniaze, ktoré im X. W. vykonávaním prostitúcie odovzdávala, neoprávnene ponúkli a sprostredkovali pre mladistvú W. najmenej v 4 prípadoch psychotropnú látku pervitín, ktorý najmenej v jednom prípade vnútrožilovo aplikovala „A.“, pričom omamné a psychotropné látky sú vymedzené zákonom č. 167/1998 Zb. o návykových látkach v znení neskorších predpisov, kde metamfetánin (pervitín) je potom konkrétne ako psychotropná látka uvedený v Zozname II Dohovoru o psychotropných látkach, vyhláseným pod č. 62/1989 Zb., k nakladaniu s ňou je potrebné zvláštne povolenie v zmysle § 4 a 8 zákona č. 167/1998 Zb. o návykových látkach v znení neskorších predpisov ktorým ako vedeli, nedisponovali. Za uvedené trestné činy je možné uložiť v štáte pôvodu nepodmienečný trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby vo výmere 12 rokov. Keďže tieto trestné činy boli priradené ku kategórii trestných činov uvedených v § 4 ods. 4 zákona o EZR,

nebolo potrebné skúmať ich trestnosť podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Vyžiadaná osoba A. M. bola vzatá uznesením Krajského súdu v Košiciach z 19. októbra 2018, sp. zn. 4Ntc/23/2018 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2018, sp. zn. 3Tost/47/2018 do predbežnej väzby. Dňa 26. októbra 2018 podala prokurátorka Krajskej prokuratúry Košice návrh na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby odôvodnený tým, že dňa 25. októbra 2018 bol Krajskej prokuratúre Košice doručený originál európskeho zatýkacieho rozkazu vydaný dňa 9. októbra 2018 Okresným súdom Plzeň - mesto. Po doručení originálu európskeho zatýkacieho rozkazu je nutné zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze v Slovenskej republike, pričom prepustením osoby na slobodu by došlo k zmareniu účelu tohto konania, ktoré bude ďalej realizovať prokurátor formou predbežného vyšetrovania. Vzhľadom na povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vyžiadaná osoba justičnými orgánmi štátu pôvodu vyšetrovaná, keď ide o závažnú trestnú činnosť páchanú na poškodenej mladistvej osobe, je vedenie predbežného vyšetrovania väzobnou formou namieste. K návrhu súčasne pripojila originál európskeho zatýkacieho rozkazu (č. l. 52-55). Na podklade tohto návrhu, po výsluchu vyžiadanej osoby Krajský súd v Košiciach nevyhovел tomuto návrhu. Rozdielne oproti záverom krajského súdu, najvyšší súd konštatuje, že v predmetnej veci sú splnené všetky formálne podmienky pre vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby. Pokiaľ ide o splnenie materiálnych podmienok, je potrebné poukázať na skutočnosť, že inštitút vydávacej väzby má iný charakter - a to vrátane jej dôvodov - než väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave prvého dielu Trestného poriadku (§ 71 až 79). Nie je teda potrebné na základe už zistených konkrétnych skutočností konštatovať existenciu niektorého z dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. b) alebo písm. c) Tr. por. (uznesenie najvyššieho súdu zo 6. decembra 2010, sp.zn. 2 Tost 34/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7, roč. 2012). Vydávacia väzba podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR nie je obligatórna, pretože súd musí pred rozhodnutím vždy skúmať splnenie minimálne jednej z dvoch podmienok uvedených v tomto ustanovení, a to či vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby je potrebné na zabezpečenie jej prítomnosti v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky alebo či vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby je potrebné na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze. Aj keď vyžiadaná osoba je slovenskou štátnou občiankou s evidovaným trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, žije so svojimi rodičmi a druhom a nie je zamestnaná, možno v zhode s odôvodnením návrhu prokurátorky Krajskej prokuratúry Košice konštatovať, že jej vzatie do vydávacej väzby je potrebné na to, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze. Nie je možné pritom opomenúť predovšetkým závažnosť skutku, z ktorého je vyžiadaná osoba v Českej republike podozrivá, najmä vzhľadom na vek poškodenej, ako aj opis samotnej trestnej činnosti. Na uvedenom nič nemení v danom štádiu konania ani fakt, že vyžiadaná osoba je v prvom trimestri tehotenstva, nakoľko tehotenstvo neznamena, že vyžiadaná osoba trpí nejakou chorobou, aj keď si uvedený stav vyžaduje osobitnú starostlivosť. Tu je potrebné stotožniť sa s námietkami prokurátorky uvedenými v sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu, že súd rozhodol o nahradení väzby len na základe tvrdení A. M., že jej zdravotný stav nie je dobrý. Zo správy ošetrojúceho lekára pritom nevyplýva, že u vyžiadanej osoby ide o rizikové tehotenstvo, prípadne, že by mala ťažkosti, ktoré by boli spôsobené tým, že je vo väzbe. Žiadne skutočnosti nebránia tomu, aby vyžiadaná osoba A. M., napriek tehotenstvu, nemohla byť vzatá do vydávacej väzby, keďže sú splnené všetky formálne aj materiálne dôvody, ktoré zákon predpokladá. Z uvedených dôvodov najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenie a vyžiadanú osobu zobral do väzby, ktorá sa začne momentom jej zadržania, nakoľko A. M. bola dňom 24. novembra 2018, prepustená z predbežnej väzby (vzhľadom na uplynutie 40-dňovej lehoty, ktorá začala plynúť 15. októbra 2018). V danom štádiu konania, vzhľadom na povahu prejednávaneho prípadu, nie je možné nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka, ani inými inštitútmi alternujúcimi väzbu, nakoľko sa súdu nejavia ako dostatočná záruka na dosiahnutie účelu väzby. Záverom je potrebné uviesť, že krajský súd rozhodol o nahradení vydávacej väzby a prepustení z vydávacej väzby na slobodu v čase, keď vyžiadaná osoba bola v predbežnej väzbe. Správne bolo potrebné rozhodnúť najskôr o vzatí resp. nevzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby. Následne bolo možné prijať náhrady väzby. V rozhodnutí krajského súdu úplne chýba výrok o nevzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby. Okrem toho nie je správny ani výrok o uložení povinnosti nevycestovať do zahraničia, keď vyžiadaná osoba je trestne stíhaná v Českej republike, pričom takto uloženým zákazom by jej bola zmarená aj možnosť

zúčastniť sa úkonov trestného konania mimo územia Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o písomný sľub, možno sa stotožniť s názorom prokurátorky, že tento nemá náležitosti tak, ako to vyžadujú ustanovenia Trestného poriadku. Na základe uvedeného potom najvyšší súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto uznesenia. Súčasne Najvyšší súd nevylučuje možnosť, že tehotenstvo vyžiadanej osoby môže mať vplyv na trvanie vydávacej väzby. Avšak v tomto štádiu konania o európskom zatýkacom rozkaze neboli splnené podmienky pre jej nevzatie do vydávacej väzby a nahradenie väzby.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.